

HAKUOPAS

EU:n ruoka-apu
yhteisön
vähävaraisimmille

Sisältö

I Yhteystiedot	3
1. Yleistä	4
2. Rekisteröityminen	5
3. Tuen haku	6
4. Tuotteiden hankkiminen	7
5. Tuen myöntäminen	8
6. Elintarvikkeiden jakelu järjestöille	9
6.1 Jakelun järjestäminen.....	9
6.2 Elintarvikkeiden kuljetukset.....	9
6.3 Varastointi	9
6.4 Kuljetuskustannusten korvaaminen.....	10
7. Elintarvikkeiden siirrot eri järjestöjen välillä	11
8. Elintarvikkeiden jakelu vähävaraisille	12
9. Tuen käyttöä koskeva kirjanpito	13
10. Vuosikertomus	14
11. Hallintokulujen korvaaminen	15
12. Tuen käytön valvonta	16
Lomakkeet	17

ISBN 978-952-453-530-4 (Painettu), ISSN 1797-402X (Painettu)

ISBN 978-952-453-531-1 (Verkkajulkaisu), ISSN 1797-4429 (Verkkajulkaisu)

Painopaikka: Maa- ja metsätalousministeriön tietopalvelukeskuksen

Tiken monistamo

Julkaisija: Maaseutuvirasto, PL 256, 00101 Helsinki, Puh. 020 772 007,

www.mavi.fi

Helsinki 01/2010

Takakannen kuva: Comma Image Oy

I Yhteystiedot

<i>postiosoite</i>	Maaseutuvirasto Markkinatukiosasto/interventio- ja tuontiyksikkö PL 256 00101 HELSINKI
<i>käyntiosoite</i> <i>pub.</i> <i>faksi</i>	Opastinsilta 12 B (Pasila) 020 772 007 (ohivalinta) 020 7725 509 (interventio- ja tuontiyksikkö)
<i>internetosoite</i> <i>sähköpostiosoite</i>	http://www.mavi.fi etunimi.sukunimi@mavi.fi
<i>yhteyshenkilöt</i>	ylitarkastaja Merja Laitinen puh. 020 7725 666 tarkastaja Anu Aalto puh. 020 7725 597

Lomakkeiden tulostus

internetosoite <http://lomake.mmm.fi>

1. Yleistä

Tämän ohjeen tarkoituksena on kertoa säännöistä, jotka säätelevät Euroopan yhteisön vähävaraisille suunnattua elintarviketukea. Ohje pohjautuu neuvoston asetukseen (ETY) N:o 1234/2007 ja komission asetukseen (ETY) N:o 3149/92 sekä niiden muutoksiin. Näiden lisäksi elintarviketukea säädellään maa- ja metsätalousministeriön asetuksella N:o 1056/2000 (muutettu asetuksella N:o 1377/2001).

Ohje elintarviketuesta yhteisön vähävaraisille ei ole tyhjentävä selvitys alan lainsäädännöstä eikä sillä ole oikeudellista sitovuutta. Yhteisön lainsäädäntöön tehdään myös aina muutoksia, joten muutosasetukset voivat muuttaa tämän ohjeen sisältöä.

EU:n elintarviketukiohjelmasta vähävaraisille käytetään useita nimityksiä. Puhutaan mm. elintarviketuesta avustusjärjestöille ja ruoka-avusta vähävaraisille. Tässä oppaassa käytetään termejä elintarvikeapu, -tuki tai ruoka-apu.

Yhteisön vähävaraisille suunnattu elintarviketukiohjelma käynnistettiin vuonna 1987. Tukiohjelma on osa yhteisön yhteistä maatalouspolitiikkaa, jonka perusteella maatalouden interventiovarastoista poistetaan interventiotuotteita. EU tasaa tuotteiden markkinoille tuloa interventiovarastoinnilla, jolloin tuotteiden hinnan laskiessa tietyn rajan alapuolelle EU ostaa tuotteita interventiovarastoihin eli ylijäämävarastoihin. Elintarviketukiohjelman toteuttamiseksi on interventiovarastoista poistettu mm. viljaa, maitojauhetta ja voita. Näitä tuotteita luovutetaan vähävaraisille joko sellaisenaan tai avustuskäyttöön jalostettuina ja/tai pakkautettuina. Interventiotuotteita voidaan käyttää myös maksuna vaihdettaessa niitä samaan tuoteryhmään kuuluviin elintarvikkeisiin.

Euroopan yhteisöjen komissio hyväksyy kullekin varainhoitovuodelle suunnitelman tukiohjelman toteut-

tamisesta. Tämän suunnitelman pohjalta annetaan päätös vuosittain syksyllä. Päätöksessä on lueteltu jokaisen tukiohjelman osallistuvan maan interventiotuotemäärät, jotka kukin maa saa käyttää tukiohjelman toteuttamisessa. Siinä on mainittu myös kunkin maan määräraha, johon sisältyy em. interventiotuotteiden arvo sekä kuljetus- ja hallintokustannuksia.

Jäsenvaltioille myönnettävät tuotteet (ohra, voi jne.) ja niiden määrät riippuvat yhteisön alueella interventiovarastoissa olevista tuotteista. Interventiovarastotilanteesta riippuen elintarvikkeita voidaan tietyn edellytyksin hankkia avustustoimintaa varten myös rahalla suoraan markkinoilta.

Maaseutuvirasto (Mavi) hallinnoi toimivaltaisena viranomaisena tukiohjelmaa Suomessa. Elintarviketukea voivat hakea Suomessa toimivat voittoa tavoittelematonta avustustoimintaa harjoittavat rekisteröidyt järjestöt ja yhteisöt kotimaan avustustoimintaa varten.

Interventiotuotteet vaihdetaan elintarvikkeisiin tai jalostutetaan ja/tai pakkautetaan avustuskäyttöön soveltuvaan muotoon. Elintarvikkeet hankitaan tarjouspyyntömenettelyllä julkisia hankintoja koskevaa lainsäädäntöä noudattaen. Hankittavat tuotteet ovat hyvin säilyviä peruselintarvikkeita. Maaseutuvirasto päättää tukena myönnettävien elintarvikkeiden kohdentamisesta tukea määräaikana hakeneille järjestöille.

Avustusmerkinnöin varustetut elintarvikkeet toimitetaan avustusjärjestöille, jotka huolehtivat siitä, että elintarvikkeet jaetaan vähävaraisille henkilöille. Voidakseen hakea tukea järjestöt rekisteröityvät Maaseutuviraston markkinatukiosaston asiakkaiksi. Rekisteröintiä ja tuen hakua varten on tehty lomakkeet, joita voi tilata Maaseutuvirastosta ja ne ovat myös saatavilla internetistä.

2. Rekisteröityminen

Järjestöt rekisteröityvät Maaseutuviraston markkinatukiosaston asiakasrekisteriin ennen tuen hakemista (MMM:n asetus 1056/2000 3§). Rekisteröitymistä haetaan viraston lomakkeella n:o 561000, jota voi tilata markkinatukiosastolta tai se on saatavana myös internetin kautta. Rekisteröinnin yhteydessä yhdistykset toimittavat jäljennöksen ajantasaisesta yhdistysrekisteriotteesta sekä antavat vapaamuotoisen selvityksen järjestön toimintatavoista ja toiminnan laajuudesta. Lomake palautetaan liitteineen markkinatukiosastolle asianmukaisesti täytettynä ja allekirjoitettuna.

Järjestöt rekisteröityvät keskitetysti eli kukin keskusjärjestö jättää yhden rekisteröintihakemuksen. Keskusjärjestöllä tarkoitetaan järjestöä tai yhteisöä, jolla voi olla ala- tai paikallisjärjestöjä tai seurakuntia. Markkinatukiosasto lähettää järjestölle rekisteröintipäätöksen. Siinä olevaa asiakasnumeroa käytetään asioitaessa Mavin kanssa.

Jos rekisteritietoihin tulee muutoksia, niistä ilmoitetaan markkinatukiosastolle rekisteritietojen muutositmoituslomakkeella (n:o 561000B).

3. Tuen haku

Elintarviketukea voidaan myöntää voittoa tavoittelematonta avustustoimintaa harjoittavalle rekisteröityneelle järjestölle tai yhteisölle, joka kykenee toteuttamaan elintarvikejakelun yhteisön ja ministeriön asusten edellyttämällä tavalla (MMM:n asetus 1056/2000 ja 1377/2001 2§). Suomessa jaettava EU:n elintarviketuki on tarkoitettu vain kotimaan avustustoimintaan, ei myytäväksi eikä lähialueiden avustamiseen.

Tukea haetaan kutakin tukikautta edeltävän huhtikuun loppuun mennessä (hakemuksen tulee olla vastaanotettuna Maaseutuvirastossa viimeistään 30.4.) lomakkeella n:o 561014, jota voi tilata markkinatukiosastolta tai tulostaa internetistä. Lomake palautetaan huolellisesti täytettynä ja allekirjoitettuna joko postitse tai faksilla. Järjestöt hakevat tukea keskitetysti eli keskusjärjestöt kokoavat ala- tai paikallisyhdistysten hakemuksista yhden hakemuksen markkinatukiosastolle (MMM:n asetus 1056/2000 3§).

4. Tuotteiden hankkiminen

Euroopan yhteisöjen komissio hyväksyy syksyllä seuraavan vuoden vuosisuunnitelman elintarvikkeiden jakamisesta ja julkaisee siitä asetuksen. Suunnitelmasa on tiedot jäsenvaltioiden käytettävissä olevista interventiotuotemääristä (esim. vilja, voi/maitojauhe) ja ohjelman toteutusta varten tarvittavista määrärahoista (tuotteiden arvo, hallinto- ja kuljetuskulut). Jäsenvaltiolle osoitettavat määrät riippuvat interventiovarastoissa olevien maataloustuotteiden saatavuudesta. Pääsääntöisesti interventiotuotteet otetaan ensisijaisesti kunkin maan omista interventiovarastoista. Tarvittaessa interventiotuotteita voidaan siirtää myös toisesta jäsenvaltiosta. Interventiovarastotilanteesta riippuen elintarvikkeita voidaan tietyin edellytyksin hankkia myös määrärahalla suoraan markkinoilta (komission asetus (ETY) N:o 3149/92 2 ja 4 art.).

Suomessa interventiotuotteet vaihdetaan avustuskäyttöön soveltuviin elintarvikkeisiin. Elintarvikkeiden hankkimisesta järjestetään tarjouskilpailu (komission

asetus (ETY) N:o 3149/92 4 art.). Maaseutuvirastossa päätetään, mistä tuotteista pyydetään tarjoukset. Tuotteista päätettäessä otetaan huomioon keskusjärjestöjen hakemat tuotteet. Ruoka-apuasetuksen (ETY) N:o 3149/92 säädökset rajoittavat tuotevalikoimaa siten, että interventioviljalla voi hankkia viljapohjaisia elintarvikkeita ja maitojauheella sekä voilla voi hankkia maitopohjaisia elintarvikkeita.

EU-tuotteiden kuljettamiseksi avustusjärjestöjen toimipisteisiin tarvitaan myös varastointi-, kuljetus- ja jakelupalveluita. Myös ne hankitaan tarjouspyyntömenettelyllä.

Tarjouskilpailujen voittajien kanssa tehdään sopimukset tuotteiden toimittamisesta sekä kuljetus- ja varastopalveluista.

5. Tuen myöntäminen

Markkinatukiosaston interventio- ja tuontiyksikkö päättää tukena myönnettävien elintarvikkeiden kohdentamisesta järjestöille. Tarvittaessa järjestöjen hakemia elintarvikemääriä leikataan tasasuhteessa (MMM:n asetus 1056/2000 4§).

Tukea voidaan myöntää, jos tukea hakeva järjestö on rekisteröitynyt ennen tuen hakua ja toimittanut asianmukaisesti täytetyn ja allekirjoitetun tukihakemuslomakkeen määräaikaan mennessä Maaseutuvirastoon.

Markkinatukiosasto toimittaa järjestöille päätökset niille myönnettävistä elintarvikkeista. Elintarviketukea myönnetään vain järjestöille, joiden yhteenlasketut tuotemäärät ovat mahdollisten leikkausten jälkeen vähintään 1000 kg (MMM:n asetus 1056/2000 4§).

Elintarvikkeet toimitetaan järjestöille kahdessa erässä. Kevään jakelussa jaetaan puolet tukipäätöksellä myönnettyistä määristä ja syksyn jakelussa toinen puolisko.

6. Elintarvikkeiden jakelu järjestöille

6.1 Jakelun järjestäminen

EU-elintarvikkeet kootaan kuljetusliikkeen keskusvarastoon, josta ne toimitetaan edelleen järjestöille lavalähetyksinä. Tuotteet toimitetaan kertalavoilla, joita ei palauteta.

Jakelun aloittamisesta ilmoitetaan keskusjärjestöille kirjeellä, jossa järjestöjä pyydetään ilmoittamaan elintarvikkeiden kuljetusta varten toimitusosoitetiedot interventio- ja tuontiyksikköön määräpäivään mennessä. Osoitetietojen lisäksi ilmoitetaan yhteys henkilön nimi sekä puhelinnumero, josta henkilön tosiasiallisesti tavoittaa virka-aikana. Myös kohteisiin toimitettavat kilomäärät ilmoitetaan.

Jos järjestö ei ilmoita elintarvikkeiden toimitusosoitetietoja määräaikaan mennessä, voi interventio- ja tuontiyksikkö kohdentaa järjestön elintarvikemäärät toisille järjestöille. Mikäli järjestön tarvitsema tuen määrä pienenee, ilmoitetaan tästä viipymättä interventio- ja tuontiyksikköön, jotta käyttämättä jääneet tukimäärät voidaan antaa muille järjestöille (MMM:n asetus 1056/2000 5§).

6.2 Elintarvikkeiden kuljetukset

Kevään jakelu alkaa yleensä maaliskuun vaihteessa ja viimeiset lähetykset toimitetaan juhannukseen mennessä. Syksyn jakelu alkaa yleensä syyskuun alussa ja jatkuu marraskuulle asti.

Samalle paikkakunnalle meneviä toimituksia pyritään yhdistelemään kuljetuskustannusten minimoimiseksi. Alle 1000 kg eriä ei kuljeteta (MMM:n asetus 1056/2000 4§).

Suuret toimituserät (yli 3000 kg) vaativat purkulaiturin tai nostokaluston. Ellei kumpaakaan ole käytössä, kyseeseen tulee perälautapurku. Tällöin lavat puretaan täysperästä terminaaliin ja jaetaan määränpäähänsä perälauta-autolla.

Mikäli elintarvikkeiden purkamiseen tarvitaan erilliskalustoa, vastaa elintarvikkeiden vastaanottaja tällaisen kaluston käyttökustannuksista.

Järjestöjen tulee varata riittävästi henkilökuntaa, jotta elintarvikkeet saadaan joustavasti siirrettyä varastoloihin. Kuljetusliikkeen kanssa tehdyssä sopimuksessa

on määritelty, kuinka pitkä purkuaika erikokoisilla kuormilla on. Ylittävästä ajasta tai kuljettajalta pyydetystä ylimääräisestä työstä (esim. sisäänkanto), laskutetaan vastaanottajaa jälkeenpäin.

Jos sovittuna toimituspäivänä ei ole ketään vastaanottamassa kuormaa ja kuljettaja joutuu tulemaan uudelleen tuomaan kuorman, kustannukset ylimääräisestä ajasta tulevat vastaanottajan maksettavaksi.

Tuotteet vastaanottaneen henkilön on ennen rahtikirjan allekirjoittamista tarkistettava, onko järjestölle toimitettu rahtikirjan määrää vastaava määrä. Yhteistoimituksissa on laskettava eri järjestöille menevät tuotemäärät ennen niiden siirtämistä järjestöjen varastopaikkoihin. Jos määriä on merkittäviä eroja (esim. ylimääräinen tai puuttuva lava tuotteita), eroista on välittömästi ilmoitettava Maaseutuvirastoon.

Rahtikirja liitetään yhdistyksen tai seurakunnan kirjanpitoon. Jos Maaseutuviraston on mahdollista saada kuitattu rahtikirja sähköisesti kuljetusliikkeeltä, sitä ei tarvitse lähettää Maviin. Muussa tapauksessa järjestöt toimittavat interventio- ja tuontiyksikköön kopion vastaanotetun lähetyksen rahtikirjasta välittömästi toimituksen jälkeen tai viimeistään kahden viikon kuluessa vastaanottamisesta.

Kuljetukset saattavat myöhästyä, joten elintarvikkeiden toimituspäiväksi eikä mielellään seuraavaksikaan päiväksi suositella jakelun järjestämistä vähävaraisille.

6.3 Varastointi

Järjestöjen ilmoittamien toimitus- ja säilytyspaikkojen on oltava elintarvikkeiden vastaanottoon ja varastointiin soveltuvia. Varastotilan tulee olla kuiva, valolta ja voimakkailta hajuilta suojattu. Lämpötila ei saa olla kesällä liian korkea eikä talvella liian alhainen.

Varastotilan tulee mieluiten olla lukollinen tila, joka tapauksessa sellainen, jonne ei asiattomilla ole pääsyä. Tuotteet tulee jakaa hyvissä ajoin ennen parasta ennen -päivämäärää.

Mikäli tuotteita pääsee epähuomiossa vanhenemaan tai pilaantumaan, niitä ei saa enää jakaa eikä omin päin hävittää. Niistä ilmoitetaan interventio- ja tuontiyksikköön (määrä kg tuotteittain, varastointiosoite, yhteys henkilö yhteystietoineen, vanhenemisen tai pilaantumisen syy). Maaseutuvirasto tekee harkintansa

mukaan tullille virka-apupyynnön ja tulli tulee valvo-
maan tuotteiden hävitystä tai poistamista alkuperäi-
sestä käyttötarkoituksestaan. Järjestö joutuu hävit-
tämään tai poistamaan ne omalla kustannuksellaan.
Tullin tehtävä on ainoastaan valvoa tilanne.

6.4 Kuljetuskustannusten korvaaminen

Kuljetusteknisten syiden ja kuljetuskustannusten
pienentämisen takia elintarvikkeet saatetaan joutua
toimittamaan muihin kuin järjestöjen omiin varas-
totoihin. Tällöin tuen jakeluun osallistuvat järjestöt
huolehtivat tarvittaessa elintarvikkeiden jatkokuljetuk-
sista omiin varastotiloihinsa.

Kuljetuksista aiheutuvat kustannukset korvataan jär-
jestöille komission asetuksen (ETY) N:o 3149/1992

6 art. mukaisesti. Järjestöille maksetaan niille aiheutu-
neita kuljetuskuluja asiallisia tositteita vastaan. Kulje-
tuskorvauksia haetaan Maaseutuviraston lomakkeella
n:o 561025 ja mukaan liitetään tositteet kuljetuksesta
aiheutuneista kustannuksista.

Järjestöt toimittavat kuljetuskulukorvaushakemuksen-
sa Maviin neljän kuukauden kuluessa kuljetusten päät-
ymisestä. Määräajan jälkeen, muutoin kuin ylivoimai-
sen esteen sattuessa, esitettyjen hakemusten osalta
tehdään 20 prosentin vähennys. Yli kymmenen kuu-
kautta kuljetusten päättymisen jälkeen esitettyjä hake-
muksia ei hyväksytä. Hakemukset korvataan järjestöil-
le kahden kuukauden määräajassa hakemusten esittä-
misestä (komission asetus (ETY) N:o 3149/92 8 a
art.).

7. Elintarvikkeiden siirrot eri järjestöjen välillä

Järjestöt voivat siirtää elintarvikkeita toisille järjestöille ja johonkin toiseen keskusjärjestöön kuuluville paikallisyhdistyksille, jotka ovat mukana sen vuoden ruoka-apujakelussa. Siirrosta laaditaan kirjanpitoon tosite, josta ilmenee siirretyt tuotteet ja niiden määrä, siirtoaajankohta sekä mistä ja minne elintarvikkeet siirretään. Siirretyt tuotteet siirtyvät tämän toisen järjestön jakelun piiriin, joka myös pitää näiden siirrettyjen tuotteiden jakelusta asianmukaista kirjanpitoa ja raportoi näistä vuosiraportissaan.

Mikäli elintarvikkeita jaetaan yhteistyössä toisen järjestön kanssa, joka ei ole rekisteröitynyt interventio- ja tuontiyksikön asiakkaaksi EU:n ruoka-avun jakeluun tai ei juuri sille vuodelle ole hakenut ruoka-apuohjelmaan tuensaajaksi, elintarvikkeet alun perin vastaanottanut järjestö on vastuussa myös yhteistyössä suoritetusta elintarvikkeiden jakelusta. Elintarvikkeet alun perin vastaanottaneen järjestön kirjanpitoon on liitettävä tämän toisen jakelijan elintarvikkeiden jakelua koskeva kirjanpito liitteineen. Elintarvikkeet alun perin vastaanottanut järjestö raportoi myös yhteistyökumppaninsa jakamista tuotteista vuosikertomuksessaan.

8. Elintarvikkeiden jakelu vähävaraisille

- a) Elintarvikkeet jaetaan vähävaraisimmille henkilöille Suomessa. Järjestöjen on oman harkintansa mukaan todettava vähävaraisuus (MMM:n asetus n:o 1056/2000 6§), jotta tuotteet menisivät ruoka-apuun oikeutetuille henkilöille. Jakelutilanne tai aterioiden tarjoaminen tulee järjestää siten, että kohderyhmä on oikea. Avunsaannin edellytyksenä ei saa olla järjestön tai yhteisön jäsenyys. Ruokapaketteja jaettaessa tulee avunsaajalta pyytää kuittaus tuotteiden vastaanotosta (MMM:n asetus 1056/2000 6§). Aterian vastaanottajalta ei sen sijaan pyydetä kuittausta. Elintarvikkeiden jakelua koskevassa ilmoituksessa tulee mainita, että EU-tuotteet on tarkoitettu vähävaraisille henkilöille. Myös jakelupaikassa tulee olla asiasta selkeä ilmoitus.
- b) Järjestöt jakavat tuotteet vähävaraisiksi toteutetun henkilölle ilmaiseksi tai hintaan, joka ei missään tapauksessa saa ylittää järjestöille jakelun toteuttamisesta aiheutuvia kustannuksia (neuvoston asetus (EY) N:o 1234/2007 art. 27). Jos elintarvikkeita käytetään aterioiden valmistukseen (vaikka vähäisessäkin määrin), saa aterioista periä enintään 1,7 euron maksun (MMM:n asetus 1056/2000 6§, muutettu asetuksella 1377/2001). Vaikka aterian vastaanottajalta ei pyydetä kuittausta, on järjestön merkittävä kirjanpitoon aterioiden valmistukseen käytetyt elintarvikemäärät ja myös aterioihin osallistuneiden henkilöiden lukumäärä.
- c) Järjestöt varmistavat, että jaettavien avustustuotteiden pakkauksissa on aina merkintä ”EY:n avustus - Bistånd från EG” sekä ”Ei myyntiin - Ej till försäljning”.
- d) Keskusjärjestöt määrittelevät ns. maksimijakelusuosituksen paikallisjärjestöilleen ja seurakunnille, joiden noudatettavaksi suositus on tarkoitettu. Pyrkimyksenä on saada avustusmäärä vastaamaan todellista kulutusta ja tarvetta. Tarkoituksena on, ettei liian suuria määriä jaeta kerralla.

Yksittäisten jakeluun osallistuvien yhdistysten ja seurakuntien suositellaan pitäytyvän keskusjärjestön antamissa maksimijakelumääriä. Suosituksia vähemmän voi myös jakaa, jos sen katsotaan olevan tarpeellista esim. ruoan riittävyyden kannalta.

Lomakemalli on saatavana Mavin internet-sivuilta. Siihen täytetään, kuinka monta pakettia kutakin tuotetta jaetaan 1 henkilön, 2-3 henkilön, 4-5 henkilön, 6-10 henkilön jne. talouteen.

Keskusjärjestön tulee pitää huolta siitä, että sen laatimat suositukset lähetetään kaikille paikallisyhdistyksille, seurakunnille ja edellä mainittujen jakelupisteille. Mavi toimittaa jakelusuositukset tulolin tarkastajille, jotka tarkastuksissaan seuraavat, miten ilmoitettuja maksimijakelumääriä noudatetaan.

- e) Järjestöt säilyttävät elintarvikkeet asianmukaisella tavalla. EU-tuotteita voi jakaa niin kauan kuin parasta ennen -päivä on edessäpäin. Kuitenkin ne kannattaa jakaa hyvissä ajoin ennen tuotteissa olevaa parasta ennen -päivämäärää (MMM:n asetus 1056/2000 6§). Tuotteet tulee varastoida siten, että vanhimmat tuotteet tulevat ensiksi jaetuiksi.
- f) Järjestöt pitävät kirjanpitoa saamiensa tuotemäärien käytöstä ja säilyttävät tukea koskevan kirjanpidon ja siihen liittyvät asiakirjat (komission asetus (ETY) N:o 3149/92 art. 9).
- g) Mavi lähettää keskusjärjestöille vuoden mittaan muutamia Ajankohtaiset asiat -kirjeitä, joissa tiedotetaan jakeluun liittyvistä asioista ja annetaan ohjeita. Kaikki kirjeissä mainitut asiat, jotka koskevat tuotteita, kirjanpitoa tai ylipäättään paikallisyhdistysten tai seurakuntien jakelutoimintaa, tulee välittää keskusjärjestöltä eteenpäin jakelua suorittaville tahoille.

9. Tuen käyttöä koskeva kirjanpito

Järjestöt pitävät kirjanpitoa saamiensa elintarvikkeiden käytöstä ja säilyttävät tukea koskevan kirjanpidon ja siihen liittyvät asiakirjat.

Kirjanpitoa varten on Mavissa laadittu kaksiosainen lomake n:o 561024 (jakelun seurantalomake ja kirjanpidon yhteenvetolomake). Jakelua harjoittavien yhdistysten ja seurakuntien edellytetään käyttävän em. lomaketta. Kirjanpitoon liitetään jakelua koskevat asiakirjat, kuten elintarvikkeiden vastaanottamisesta saadut rahtikirjat ja tositteet järjestöjen välisistä tai sisäisistä elintarvikkeiden siirroista sekä elintarvikkeiden jakamisen yhteydessä syntyneet kuittaustiedot. Kirjanpitoa ja sen liitteenä olevia asiakirjoja ei toimiteta Maviin vaan ne säilytetään yhdistyksissä ja seurakunnissa mahdollisia tarkastuksia varten. Interventio- ja tuontiyksikkö tekee vuosittain kirjanpitoa koskevat ohjeet ja päivittää kirjanpitolomakkeet kullekin vuodelle. Kirjanpito-ohjeissa on neuvottu yksityiskohtaisesti kirjanpitolomakkeiden täyttämisestä.

Kirjanpitolain mukaiset asiakirjat on säilytettävä vähintään 6 vuotta. Näiden lisäksi on muutkin EU:n elintarviketukeen suoraan tai välillisesti liittyvät kaupalliset asiakirjat säilytettävä vähintään 3 vuotta niiden laatimisvuoden lopusta alkaen (neuvoston asetus (EY) N:o 485/2008 4 art.). Kaupalliset asiakirjat on määriteltävä em. asetuksen 1.3 artiklassa seuraavasti: kaikki yrityksen ammatilliseen toimintaan liittyvät kirjat, rekisterit, muistiinpanot ja muut todistuskappaleet, kirjanpito, tuotanto- ja laatuasiakirjat, kirjeenvaihto sekä missä tahansa muodossa olevat kaupalliset tiedot, ml. sähköisessä muodossa olevat tiedot. Tuen hakijan edun mukaista saattaa kuitenkin olla EU-elintarviketukea koskevien asiakirjojen säilyttäminen 10 vuotta mahdollisia korvausvaatimustilanteita varten, mikä aika on sama kuin kirjanpito-asiakirjojen säilytysaika.

10. Vuosikertomus

Keskusjärjestöt toimittavat Maviin tukikautta seuraavan tammikuun loppuun mennessä ala-/paikallisyhdistysten tai seurakuntien kirjanpitoon perustuvan kertomuksen edellisestä tukikaudesta (MMM:n asetus 1056/2000 7§). Kertomuksessa eritellään tuotekoh-
taisesti tuen jakelua sekä arvioidaan tukiohjelman toteutusta ja merkitystä avunsaajille. Kertomuksessa

selvitetään mm. avunsaajien valintakriteerit, lukumäärä sekä jaettujen pakettien ja aterioiden määrä. Kertomus laaditaan lomakkeelle n:o 561026. Järjestöt liittävät kertomuksiinsa luettelot mahdollisista elintarvikkeiden jakeluun osallistuneista jäsenyhdistyksistä tms. yhteystietoineen.

11. Hallintokulujen korvaaminen

Keskusjärjestöt voivat hakea hallintokulujen korvausta (ETY) N:o 3149/92 art. 6 ja 8a). Hakemus on vapaa-
muotoinen perusteltu pyyntö, jonka mukaan liitetään
asianmukaiset tositteet EU:n ruoka-avun hallinnoimi-
sesta aiheutuneista kuluista. Näitä kuluja voivat olla
mm. puhelin-, faksi-, kopiointi-, painatus- ja ilmoi-
tuskulut, ruoka-avun jakamisesta johtuvat palkka- ja
kirjanpitoluotukset sekä toimistotarvikkeiden hankinta.

Hallintokuluja voidaan korvata enintään 1 % järjestön
saamien tuotteiden arvosta. Mavi ilmoittaa ohjelmassa

mukana oleville keskusjärjestöille haettavan enim-
mäismäärän.

Korvausta tulee hakea huhtikuun loppuun mennessä
(sitä, että hakemus on vastaanotettu Mavissa viimeis-
tään 30.4.). Jos hakemus myöhästyy tästä ajankohdas-
ta, maksettavaa määrää vähennetään 20 %. Jos hake-
mus myöhästyy yli 10 kuukautta, korvausta ei makseta
ollenkaan.

12. Tuen käytön valvonta

Komission asetuksen (ETY) N:o 3149/92 art. 9 mukaan järjestöjen ja yhdistyksien on annettava asianmukaiset kirjanpito tiedot ja todistusasiakirjat toimivaltaisten viranomaisten käyttöön tarkastuksia varten.

Maaseutuvirasto ja tulli valvovat Suomessa tukea koskevien säännösten ja määräysten noudattamista. Tuen jakeluun osallistuvat järjestöt ovat velvollisia

antamaan kirjanpitonsa tarkastettavaksi myös EU:n komission ja Maaseutuviraston valtuuttamien tarkastusviranomaisten pyynnöstä.

Kirjanpidon ohella tuen käytön valvonta kohdistuu myös yksittäisiin avustustapahtumiin ja jakelutilanteisiin (MMM:n asetus 1056/2000 8§).

Lomakkeet

Lomakkeita voi tilata Maaseutuvirastosta, ks. yhteystiedot tai internetosoitteesta: <http://lomake.mmm.fi/>

LOMAKE 561000	Rekisteröintihakemus
LOMAKE 561000B	Rekisteritietojen muutosilmoituslomake
LOMAKE 561014	Tukihakemus
LOMAKE 561024	Jakelun seurantalomake ja kirjanpidon yhteenvetolomake
LOMAKE 561025	Kuljetuskustannusten korvaushakemuslomake
LOMAKE 561026	Vuosikertomuslomake

www.mavi.fi

